

Raport de monitorizare

Reflectarea procesului de reglementare a diferendului transnistrean în mass-media

Chișinău, 2020

Misiunea OSCE în Moldova a oferit sprijin financiar la editarea prezentei publicații. Acest sprijin nu prevede aprobarea de către Misiune a conținutului, prezentării grafice sau a modului de expunere a informației și opiniilor ce se conțin în publicație.

Cadrul metodologic

Prezenta monitorizare analizează modalitățile de reflectare a procesului de reglementare a diferendului transnistrean cu scopul de a stabili în ce măsură sunt oglindite diversele fațete ale relațiilor dintre Chișinău și Tiraspol, care teme sunt cele mai proeminente și dacă există variații semnificative cu privire la „cine”, „ce” și „cum” sunt reflectați.

Obiective: De a evalua abilitățile media de a reflecta subiectele relevante în mod profesionist și de a încuraja mass-media să reflecte corect și responsabil subiectele date, ținând cont de prevederile deontologice și standardele profesionale.

Perioada monitorizării: 1-30 aprilie 2020 și 1-30 iunie 2020.

Criterii de selecție a mass-media:

- ✓ forma de proprietate (publice și private)
- ✓ aria de acoperire/prezența online
- ✓ audiența
- ✓ limba de reflectare (rusă și română)

Lista mass media monitorizate:

Posturi tv naționale: *Moldova 1, Jurnal TV, NTV-Moldova*

Posturi tv din stânga Nistrului: *Pervyi Pridnestrovskii//Первый Приднестровский Канал, TSV TV// ТСВ (Телевидение Свободного Выбора).*

Online: *Deschide.md, Unimedia.md, Agora.md, Newsmaker.md, Novosti PRM//Новости ПМР.*

Obiectul monitorizării: Pentru analiză au fost selectate câte un buletin de știri din prime-time, zilnic, și întreg conținutul mass media online, fiind analizate materialele referitoare la procesul de negocieri, dar și cele cu privire la relațiile dintre cele două maluri ale Nistrului.

Metodologia se bazează pe analiza indicatorilor cantitativi, precum frecvența și mărimea materialelor, numărul de protagoniști și surse de informare, și evaluarea indicatorilor calitativi – imparțialitatea mass media, acuratețea și echilibrul surselor.

Materialele au fost analizate din perspectiva plasării în pagină/buletin, a spațiului alocat, a genului jurnalistic, accentului, subiectelor/temelor reflectate, protagoniștilor/surselor și genderului.

Indicatori cantitativi măsurați:

- ✓ numărul materialelor relevante dezagregat după gen jurnalistic;
- ✓ numărul materialelor relevante dezagregat după mărimea materialelor;
- ✓ numărul materialelor relevante dezagregat după tema abordată,
- ✓ numărul materialelor relevante cu accent primar sau secundar,
- ✓ numărul surselor/protagoniștilor citați sau menționați, dezagregat după sex.

Indicatorii calitativi măsurați:

- ✓ tonalitatea reflectării protagoniștilor/surselor (neutră, pozitivă, negativă)
- ✓ echilibrul surselor în materialele controversate (echilibrat, dezechilibrat)
- ✓ tendențiozitatea/separarea faptelor de opinie.

Abrevieri

APC – Administrația publică centrală, Chișinău
APR – Administrația publică din stânga Nistrului, Tiraspol
OSCE – Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
CUC – Comisia Unificată de Control
OMS – Organizația Mondială a Sănătății
BPI – Biroul Politici pentru Reintegrare
RM – Republica Moldova

Tendențe generale

- În lunile aprilie și iunie, subiectele privind procesul de reglementare a procesului transnistrean și realitățile de pe ambele maluri ale Nistrului nu au fost o prioritate pentru majoritatea mass media naționale monitorizate. În total, cele 10 instituții media au publicat 364 de materiale relevante prezentei monitorizării, dintre care aproximativ jumătate (186) au fost publicate de cele trei mijloace de informare din stânga Nistrului.
- Majoritatea covârșitoare a acestor materiale au fost știri, în presa online fiind publicate sporadic și materiale de alt gen – analize, comentarii, articole lungi/longread-uri, interviuri, podcasturi. Materialele, de cele mai multe ori, au fost de mărime medie, materialele mari și foarte mari fiind difuzate mai rar, preponderent de mass media din stânga Nistrului.
- Temele abordate de cele mai dese ori au avut caracter politic (170 materiale), dintre care majoritatea (101) au apărut în presa transnistreană, urmate de materiale din domeniul sănătății/COVID-19 (119, inclusiv 55 în presa din regiune).
- Jumătate din numărul materialelor difuzate/publicate în aprilie și iunie au lansat acuzații la adresa actorilor de pe ambele maluri ale Nistrului, fără ca părților acuzate să le fie oferit dreptul la replică. Respectiv, contextul apariției acestor actori în astfel de știri a fost mai mult negativ.
- De cele mai multe ori, protagoniștii citați sau menționați au fost reprezentanți ai administrației publice centrale (324) și ai administrației din stânga Nistrului (343), dar au fost citați și reprezentanți ai instituțiilor străine, inclusiv ai OSCE, cetățeni și experți, reprezentanți ai societății civile. Reprezentanții APC au fost vizați mai mult în materiale difuzate de mass media din regiunea transnistreană (60% din numărul total de apariții/mențiuni), fiind preponderent menționați, de regulă în context negativ, fără a le fi oferit dreptul de a-și exprima opinia. În același timp, autoritățile transnistrene au fost citate/menționate de cele mai multe ori de presa din stânga Nistrului (65%), iar mass media naționale au făcut referire la APR mai rar. O parte din mass media naționale au inserat în materiale și opinii ale Tiraspolului, în timp ce altă parte au omis să prezinte poziția acestora când era necesar.

DATELE MONITORIZĂRII¹

Perioada: 1-30 aprilie 2020

Principalele subiecte din vizorul mass-media

- ✓ *Instituirea de Chișinău și Tiraspol a stării de urgență din cauza pandemiei de COVID-19 și consecințele acesteia.*
- ✓ *Blocarea de către Tiraspol a căilor de acces către localitățile din zona de securitate aflate sub jurisdicția Republicii Moldova și instalarea unor posturi mobile de control în zona de securitate/reacția Chișinăului la aceste acțiuni.*
- ✓ *Decizia autorităților de la Tiraspol de a restricționa accesul locuitorilor, inclusiv a medicilor din regiune, în localitățile din dreapta Nistrului, unde sunt angajați.*
- ✓ *Amânarea ședințelor Comisiei Unificate de Control.*
- ✓ *Solicitarea Chișinăului de a convoca de urgență reuniunea în format 5+2, pentru a discuta subiecte ce țin de restricțiile impuse de Tiraspol în contextul pandemiei.*
- ✓ *Discuții separate ale autorităților transnistrene și ale viceprim-ministrei pentru Reintegrare, Cristina Lesnic, cu șeful Misiunii OSCE în Republica Moldova, Claus Neukirch, și cu reprezentantul special al OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană, ambasadorul Thomas Mayr-Harting, despre situația actuală în zona de securitate.*
- ✓ *Înlocuirea reprezentantului special al Federației Ruse în procesul de negocieri.*
- ✓ *Invitația lansată de Tiraspol către Organizația Mondială a Sănătății de a evalua situația din regiune.*
- ✓ *Acuzații din partea Tiraspolului că Chișinăul ar pune presiune pe autoritățile din regiune și ar dori să reintegreze forțat regiunea.*
- ✓ *Reținerea și eliberarea a 2 cetățeni ai RM, șoferi de ambulanță la Dubăsari, condamnați la 15 zile de detenție pentru că nu ar fi respectat măsurile impuse de starea de urgență.*
- ✓ *Reținerea la frontiera RM-Ucraina a unor transporturi cu utilaj medical cu destinația Tiraspol.*
- ✓ *Acuzații din partea Chișinăului că Tiraspolul nu ar oferi date exacte privind numărul de bolnavi tratați și decedați.*
- ✓ *Instruirea medicilor din regiune și deschiderea unui laborator de testare a COVID-19 la Tiraspol.*

AUDIOVIZUAL

Jurnal TV

Frecvența și proeminența materialelor	<i>4 știri: 3 mari, 1 de mărime medie 3 cu accent primar</i>
Tematica abordată	<i>Domeniul politic – 2, social – 1, alte - 1.</i>
Actorii citați sau menționați	<i>APC - 4, APR - 2, experți - 3, cetățeni – 1, politicieni – 2, alte surse - 2 10 surse/protagoniști de sex masculin, 2 – sex feminin 2 - instituții publice, organizații locale și internaționale</i>
Vocea actorilor	<i>7 citați direct, 4 – parafrazați, 3 menționați, fără a fi citați.</i>

¹ Instituțiile media sunt prezentate în ordine alfabetică

Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	<i>Neutru – 12 ori, Negativ – 2 ori</i>
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	<i>1 știre dezechilibrată, toate știrile au separat faptele de opinie.</i>

În luna aprilie, postul privat de televiziune Jurnal TV a reflectat sumar tematica analizată, publicând în total 4 știri relevante prezentei monitorizării, dintre care una a abordat subiectul tangențial. Acestea au vizat protagoniști/surse oficiale de la Chișinău și Tiraspol, dar au inclus și surse de alternativă, cum ar fi experții.

Știrile analizate au informat despre instalarea de către Tiraspol a barierelor în zona de securitate și limitarea circulației pentru cetățenii Republicii Moldova care locuiesc în regiunea transnistreană, dar muncesc în partea dreaptă a Nistrului; despre solicitarea din partea Chișinăului de a convoca urgent o ședință în formatul 5+2 în contextul pandemiei; despre plasarea în arest a unui rezident din Grigoriopol pentru că ar fi încălcat regimul de autoizolare. Într-un material s-a făcut referire tangențial la agenții economici din regiune. Știrile nu au fost diverse și au fost dezechilibrate din perspectiva de gen, numărul surselor/protagoniștilor femei fiind mai mic decât al celor de sex masculin. Tonalitatea reflectării autorităților transnistrene a fost neutră (1) și negativă (1).

Exemple de știri dezechilibrate:

- ✓ *11 aprilie: Știrea intitulată “Chișinăul cere convocarea urgentă a formatului 5+2 în problema pandemiei” a inclus doar opinia vice prim-ministrei pentru Reintegrare, Cristina Lesnic, care a afirmat că cetățenilor Republicii Moldova, care locuiesc în regiune, le este îngădit accesul la medicamente compensate și servicii medicale. Nu este prezentată și părerea Tiraspolului la acest subiect.*

Moldova 1

Frecvența și proeminența materialelor	<i>7 știri: 3 foarte mari, 3 mari, 1 de mărime medie Toate cu accent primar</i>
Tematica abordată	<i>Dominiul politic – 4, social – 2, al ocrotirii sănătății - 1.</i>
Actorii citați sau menționați	<i>APC – 7 ori, APR - 5, experți - 5, OSCE – 4, cetățeni - 2, alte - 1 6 surse/protagoniști de sex masculin, 5 – sex feminin 13 - instituții publice, organizații locale și internaționale</i>
Vocea actorilor	<i>6 citați direct, 10 – parafrazați, 8 menționați</i>
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	<i>Neutru – 22 ori, Negativ – 2 ori</i>
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	<i>4 știri dezechilibrate, toate știrile au separat faptele de opinie</i>

În luna aprilie, subiectele monitorizate nu au fost prioritare pe agenda postului public de televiziune Moldova 1, care a difuzat în total 7 știri relevante prezentei monitorizării. Subiectele monitorizate au fost reflectate în știri ample, care au abordat mai mult domeniul politic. Materialele s-au bazat pe citarea directă sau indirectă a surselor oficiale de pe ambele părți ale Nistrului, dar și pe surse de alternativă, fiind asigurat un echilibru de gen al surselor/protagoniștilor.

Postul public a informat, între altele, despre arestul celor doi șoferi de ambulanță și eliberarea acestora, după intervenția Chișinăului și a OSCE-ului; despre solicitarea Biroului Politici pentru Reintegrare de la Chișinău de a convoca o ședință în format 5+2 în contextul pandemiei; despre impunerea de către partea transnistreană a restricțiilor de circulație pentru medici. Sursele/protagoniștii din partea stânga a Nistrului au fost prezentați în context neutru (2 ori), dar și negativ (2 ori), în special în știrile controversate.

Exemple de știri dezechilibrate:

- ✓ 10 aprilie, 12 aprilie: În știrea despre solicitarea Chișinăului de a convoca o ședință în formatul 5+2 singura sursă a materialului este Cristina Lesnic, vice prim-ministra pentru reintegrare. Partea transnistreană este acuzată de blocarea acțiunilor de salvare a vieților omenești, dar nu este inclusă și opinia acestora.
- ✓ 17 aprilie, 19 aprilie: Materialul unilateral despre restricționarea accesului medicilor care lucrează pe malul stâng al Nistrului, dar care locuiesc pe malul drept sau invers, din cauza regimului de autoizolare impus de Tiraspol. Știrile respective au fost difuzate de câte 2 ori fiecare.

NTV- Moldova

Frecvența și proeminența materialelor	5 știri: 2 foarte mari, 3 mari 3 cu accent primar.
Tematica abordată	Domaniul sănătății -3, politic -1, economic -1
Actorii citați sau menționați	APC - 7 ori, medici -1 4 surse/protagoniști de sex masculin, 4 - sex feminin
Vocea actorilor	8 citați direct
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru - 7 ori, Pozitiv -1
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	Toate știrile au fost echilibrate și au separat faptele de opinie.

În luna aprilie, postul privat de televiziune NTV-Moldova a reflectat sporadic subiectele monitorizate, în cele 21 de buletine de știri plasate pe site-ul NTV-Moldova fiind identificate 5 materiale relevante prezentei monitorizării. Trei din ele s-au axat pe tematica COVID-19 (informații potrivit cărora pacienții transnistreni ar putea fi aduși la Chișinău pentru tratament; despre instruirea medicilor din regiune la Chișinău; declarația șefului statului Igor Dodon privind disponibilitatea Chișinăului de a oferi ajutorul necesar regiunii), iar un material a vizat planul de reintegrare a țării. Majoritatea absolută a materialelor au citat surse oficiale din administrația publică centrală, care au fost echilibrate din perspectiva de gen. De notat că 2 materiale au fost incluse primele în buletinele de știri, ambele referindu-se la subiectul tangențial. Este vorba despre o știre despre situația COVID-19 în Republica Moldova, în care se face trimitere și la situația din regiunea transnistreană, și reportajul despre ședința de guvern în care premierul Chicu s-a referit tangențial la agenți economici din regiunea transnistreană.

Первый Приднестровский Канал / Pervyi Pridnestrovskiy Kanal

Frecvența și proeminența materialelor	41 știri: 14 foarte mari, 20 - mari, 7 - de mărime medie, 38 cu accent primar
Tematica abordată	Domaniul politic -21, al ocrotirii sănătății - 12, social - 7, economic - 1
Actorii citați sau menționați	APC - 41, APR - 50, organisme internaționale/OSCE - 28, cetățeni - 8

	<i>52 surse/protagoniști de sex masculin, 3 – sex feminin 72 - instituții publice, organizații locale și internaționale</i>
Vocea actorilor	<i>42 citați direct, 8 – parafrazați, 77 menționați</i>
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	<i>Neutru – 85 ori, Negativ – 34 de ori, Pozitiv – 8 ori</i>
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	<i>35 știri dezechilibrate, 28 materiale nu au separat faptele de opinie</i>

Postul de televiziune de la Tiraspol, finanțat de administrația transnistreană, Pervyi Pridnestrovskiy, a acordat o mare atenție relațiilor bilaterale, pe care le-a reflectat preponderent din perspectiva presiunilor pe care le-ar pune Chișinăul asupra Tiraspolului. Știrile au fost de cele mai multe ori voluminoase, citând în marea majoritate a cazurilor reprezentanții autorităților transnistrene, în timp ce autoritățile publice centrale de la Chișinău au fost mai mult menționate, de regulă în context negativ, fără a fi citate. În materialele relevante a fost înregistrat un puternic dezechilibru de gen, sursele de sex feminin fiind citate/menționate doar în câteva știri.

Subiectele reflectate au avut de cele mai multe ori caracter politic, urmate de cele despre COVID-19. Printre subiectele reflectate s-au numărat cele privind discuțiile liderului transnistrean Vadim Krasnoselski cu reprezentanții OSCE; reacția Tiraspolului la solicitarea Biroului Politici pentru Reintegrare de a convoca o ședință în format 5+2; adresarea către Organizația Mondială a Sănătății de a trimite o misiune în regiune pentru a evalua situația privind COVID. Postul a informat pe larg despre blocarea echipamentului și utilajului medical la hotarul dintre Moldova și Ucraina; blocarea cardurilor internaționale pentru locuitorii din regiune, care sunt nevoiți să se deplaseze pe malul drept al Nistrului pentru a-și ridica banii și pensiile etc..

Marea majoritate a știrilor au fost controversate și bazate pe surse care au prezentat o singură perspectivă. La fel, în știrile dezechilibrate, de cele mai multe ori faptele nu au fost separate de opinie, jurnalistul comentând sau prezentând propria opinie referitoare la subiectul abordat. De notat că mai multe subiecte legate de pandemie au fost politizate, servind drept motiv pentru a acuza Chișinăul de presiuni. Mai multe știri au conținut invective directe la adresa Chișinăului, care a fost acuzat că ar folosi pandemia pentru “a asimila regiunea”, „pentru a o controla politic”, că Ucraina ar fi închis hotarele la solicitarea Moldovei anume din acest motiv etc..

Situația de pe malul drept al Nistrului a fost deseori prezentată în lumini sumbre, vorbindu-se despre localități închise din cauza carantinei și militari care patrulează străzile, despre faptul că situația s-a înrăutățit pe motiv că autoritățile nu au luat măsuri în timp util, despre aceea că fiecare al 4-lea medic este infectat. În contrast, în aceleași materiale au fost incluse informații despre măsurile întreprinse de administrația din stânga Nistrului pentru a lupta cu pandemia - asigurarea medicilor cu toate cele necesare, ajutoarele pe care le vor primi cetățenii din regiune din partea administrației, infografice care arată că situația în regiune e mult mai bună decât cea de pe malul drept etc.

Exemple de știri dezechilibrate/nesepararea faptelor de opinie:

- ✓ *1 aprilie: Новые проблемы// Noi probleme*
- ✓ *1 aprilie: Давление при пандемии// Presiune pe timp de pandemie*
- ✓ *1 aprilie: Блокирование грузов// Încărcături blocate*
- ✓ *2 aprilie: Молдова признаётся. Спасибо, Молдова!// Moldova recunoaște. Mulțumim, Moldova!*

- ✓ 3 aprilie: Вопреки гуманизма //În pofida umanismului
- ✓ 3 aprilie: Изолированные сёла //Sate izolate
- ✓ 10 aprilie: Отвлекающий манёвр//Manevre de distragere a atenției
- ✓ 10 aprilie: Борьба с Сovidом по соседски//Lupta cu COVID ca la vecini
- ✓ 11 aprilie: Несвоевременные меры?//Pași întârziati?
- ✓ 13 aprilie Антигуманные действия//Acțiuni antiumane
- ✓ 14 aprilie: Неконституционная помощь//Ajutor neconstituțional
- ✓ 19 aprilie: Врачи и Коронавирус//Medicii și coronavirul
- ✓ 23 iunie: Молдова нервничает?Moldova își face griji?
- ✓ 24 aprilie: Спецоперация „Пенсия”//Operațiunea specială „Pensia”

TSV/ TCB (Телевидение Свободного Выбора)

<i>Frecvența și proeminența materialelor</i>	<i>18 știri: 7 foarte mari, 10 – mari, 1 - de mărime medie. 11 cu accent primar, 7 cu accent secundar</i>
<i>Tematica abordată</i>	<i>Domeniul politic – 4, al ocrotirii sănătății – 6, social – 4, economic – 2, alte – 2</i>
<i>Actorii citați sau menționați</i>	<i>APC - 14, APR - 10, organisme internaționale/OSCE - 2, medici – 6, cetățeni – 3, alte surse - 2 17 surse/protagoniști de sex masculin, 3 – sex feminin 17 - instituții publice, organizații locale și internaționale</i>
<i>Vocea actorilor</i>	<i>18 citați direct, 4 – parafrazați, 15 menționați, fără a fi citați.</i>
<i>Tonalitatea prezentărilor surselor și protagoniștilor</i>	<i>Neutru – 28 ori, Negativ – 6 ori, Pozitiv – 3 ori</i>
<i>Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie</i>	<i>6 știri dezechilibrate, 3 materiale nu au separat faptele de opinie.</i>

În luna aprilie, postul privat de televiziune de la Tiraspol TSV a abordat subiectele relevante prezentei monitorizării mai mult în știri privind COVID-19, urmate de cele cu caracter politic și social, o parte din materiale referindu-se tangențial la subiect. Materialele analizate au citat/menționat atât reprezentanți ai autorităților de la Chișinău și Tiraspol, cât și medici, cetățeni. Contextul apariției autorităților centrale de la Chișinău a fost și neutru, și negativ, în principal în materialele în care acestora nu le-a fost oferit spațiu pentru ași expune opinia vizavi de subiectele în discuție. În jumate din știrile dezechilibrate, autorii au amestecat faptele cu opinie, oferind știrilor un caracter tendențios.

Printre subiectele abordate se numără cele privind continuarea activității uzinei metalurgice în pofida pandemiei; materialul despre parteneriatul cu ÎS Calea Ferată din Moldova; despre suspendarea temporară a circulației trenurilor de marfă; despre returnarea banilor pentru biletele de tren procurate în prealabil.

Postul TSV a informat în mai multe știri despre situația privind COVID-19, în unele cazuri fără trimitere la surse. Printre subiecte se numără și cele despre laboratorul medical care va efectua testele pentru COVID-19, deschis în regiune cu ajutorul oferit de medicii din partea dreaptă a Nistrului (în știre apare cu citat un medic din Chișinău); adresarea administrației de la Tiraspol către medici în contextul pandemiei; discuțiile purtate cu șeful Misiunii OSCE în Moldova Klaus Neukirch în contextul pandemiei. În câteva știri s-a pus accentul pe vina care ar reveni Chișinăului în răspândirea pandemiei, au fost lansate acuzații că APC ar pune presiuni pe Tiraspol, fără a fi inserate opiniile părții acuzate.

Exemple de știri dezechilibrate/neseapararea faptelor de opinie

- ✓ 1 aprilie: În știrea intitulată „Вирус политического давления” („Virusul presiunii politice”) se vorbește despre blocarea unor mărfuri la hotar, din cauza situației excepționale. Sursele acuză autoritățile de la Chișinău de birocratie și exploatarea subiectului pandemiei în scopuri politice, dar replica oficialilor moldoveni lipsește.
- ✓ 2 aprilie: Știrea cu titlul „Молдова попросила закрыть Кучурган” („Moldova a cerut închiderea Cuciurganului”) face trimitere la o declarație a Cristinei Lesnic, vicepremieră pentru reintegrare, potrivit căreia închiderea frontierei transnistrene cu Ucraina este o oportunitate bună pentru regiune să se alătore (integreze) Republicii Moldova. În context se reamintește despre mai multe camioane cu mărfuri pentru Tiraspol, blocate la vamă, și se aduc acuzații de “jocuri politice cinice”.
- ✓ 2 aprilie: Materialul intitulat “Не могут вернуться на родину” („Nu pot reveni în patrie”), informează despre faptul că mai mulți cetățeni din regiune nu pot reveni acasă din cauza pandemiei. Autorii susțin că “partea moldovenească și mai mult complică lucrurile”, cerând tuturor să cumpere polița de asigurare medicală la intrare în țară.

PORTALURI WEB

Agora.md

Frecvența și proeminența materialelor	9 știri: 5 – mari, 4 - de mărime medie Toate cu accent primar
Tematica abordată	Domeniul politic – 3, al ocrotirii sănătății – 3, social – 3.
Actorii citați sau menționați	APC - 11, APR - 6, organisme internaționale/OSCE - 6, experți -5, cetățeni – 5, alte surse - 2 5 surse/protagoniști de sex masculin, 8 – sex feminin 22 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	10 citați direct, 3 – parafrazați, 22 menționați
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru – 28 ori, Negativ – 8 ori
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	6 știri dezechilibrate, 1 material nu a separat faptele de opinie.

În luna aprilie, subiectele monitorizate nu au fost prioritare pentru portalul de știri Agora.md. Acesta a publicat un număr relativ mic de materiale relevante prezentei monitorizării (9), care au urmărit în principal evoluțiile în cazul reținerii în regiunea transnistreană a celor 2 cetățeni ai RM, șoferi de ambulanță în Dubăsari, pentru că ar fi încălcat regimul de carantină; restricțiile impuse de Tiraspol medicilor care sunt angajați în dreapta Nistrului. Portalul a mai scris despre acuzațiile Chișinăului privind lipsa de transparență din partea Tiraspolului cu privire la datele statistice reale privind COVID-19 și despre solicitarea de a convoca o ședință în format 5+2. Majoritatea materialelor au fost semnate de redacție, iar unul a fost preluat din alte surse. A fost asigurat echilibrul de gen, sursele/protagonistele femei fiind citate/menționate de mai multe ori decât bărbații.

Tonalitatea reflectării protagoniștilor de la Tiraspol a fost preponderent negativă, aceștia fiind citați sau menționați de 5 ori în context negativ. Știrile relevante s-au bazat mai mult pe surse oficiale din partea dreaptă a Nistrului, protagoniștii din regiunea transnistreană fiind de cele mai multe ori menționați, fără a fi citați.

Exemple de știri dezechilibrate:

- ✓ 4 aprilie: Știrea "Doi șoferi de ambulanță au fost reținuți de administrația separatistă de la Tiraspol" se bazează pe o singură sursă de informație (PromoLEX), fără a insera și opinii ale autorităților din regiune referitoare la acest caz.
- ✓ 21 aprilie: Știrea "Șefa de la Integrare admite că Tiraspolul ar avea o "cifră neagră" a cazurilor de Covid-19" prezintă doar opinia Cristinei Lesnic, fără a include și replica Tiraspolului.
- ✓ 28 aprilie: În știrea "OSCE refuză convocarea unei ședințe de urgență în formatul 5+2. Guvernul solicită de la OMS o vizită în regiunea transnistreană" în titlu se face trimitere la OSCE, dar singura sursă a știrii este un comunicat al BPI, care nu este de acord cu poziția OSCE de a nu susține demersul Chișinăului de a organiza urgent o ședință în format 5+2. Respectiv, știrea e lipsită de echilibru, iar OSCE apare în context negativ.

Deschide.md

Frecvența și proeminența materialelor	19 știri: 6 – mari, 13 de mărime medie Toate cu accent primar
Tematica abordată	Domeniul politic – 7, al ocrotirii sănătății – 6, social – 2, economic – 1, alte – 3
Actorii citați sau menționați	APC - 14, APR - 8, organisme internaționale/OSCE - 5, experți - 6, alte surse - 6 12 surse/protagoniști de sex masculin, 12 – sex feminin 15 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	10 citați direct, 17 – parafrazați, 12 menționați
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru – 30 ori, Negativ – 7 ori, Pozitiv - 2 ori
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	4 știri dezechilibrate, 1 material nu a separat faptele de opinie

Portalul informațional Deschide.md este singurul portal din cele monitorizate care a inserat știrile relevante la rubrica „Transnistria”, dedicată materialelor despre și din regiunea transnistreană. 11 din cele 19 știri publicate în perioada de raport au fost semnate de autori, iar restul – de redacție. O mare parte din materiale s-au bazat pe comunicatele Biroului Politici pentru Reintegrare, fiind vorba despre demersurile acestei instituții și ale vice prim-ministre i Cristina Lesnic cu privire la asigurarea drepturilor cetățenilor din zona de securitate pe timp de pandemie. Portalul a scris în știri separate despre solicitarea Chișinăului de a convoca reuniunea în format 5+2, dar și despre poziția OSCE, care nu a susținut acest demers, și părerea Tiraspolului la acest subiect; despre restricțiile de circulație a medicilor; plasarea în arest și condamnarea celor 2 cetățeni ai RM, șoferi de ambulanță, etc. Știrile relevante au fost documentate în baza surselor oficiale din ambele părți ale Nistrului, făcându-se trimitere și la surse de alternativă. Sursele au fost citate direct sau indirect, fiind asigurat echilibrul de gen.

Sursele/protagoniștii din regiunea transnistreană au apărut atât în lumină neutră (6 ori) cât și negativă (5).

Exemple de știri dezechilibrate:

- ✓ 1 aprilie: Intitulat "Fost vicepremier pentru Reintegrare: Pandemia va trece, iar restricțiile impuse de Tiraspol în raionul Dubăsari vor rămâne", materialul prezintă opinia unui fost vicepremier pentru reintegrare, care face prognoze

postpandemie. Acest material controversat se bazează pe o singură sursă, fără a fi făcute demersuri de a insera și părerea celor vizați de sursa citată.

- ✓ 28 aprilie: Materialul „„5+2” // Anatol Țăranu: Posibilitățile OSCE-ului se termină acolo unde începe finanțarea de la Moscova” conține doar opinii ale analiștilor cu privire la refuzul OSCE de a convoca ședința în format 5+2, acuzațiile la adresa organizației internaționale și a autorităților centrale fiind publicate fără a fi echilibrate cu replica celor vizați.
- ✓ 30 aprilie: Știrea “Promo-LEX: Penitenciarele din Transnistria sunt focare ale infecției COVID-19” informează despre presupusele focare de infecție cu COVID-19 în penitenciarele din regiune, care nu includ și opinii ale autorităților abilitate, ci doar opinia Asociației Promo-LEX.

News maker.md

Frecvența și proeminența materialelor	36 materiale: 33 știri (27 scurte și 6 de mărime medie), 2 longread-uri, 1 interviu 35 cu accent primar
Tematica abordată	Domeniul sănătății -27, social -7, politic – 2
Actorii citați sau menționați	APC – 7 ori, APR – 31 ori, experți -3, cetățeni – 3, medici – 3, alte surse - 12 13 surse/protagoniști de sex masculin, 9 – sex feminin 37 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	14 citați direct, 39 – parafrazați, 6 menționați
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru – 58 ori, Negativ – 1
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	1 știre dezechilibrată, toate materialele au separat faptele de opinie.

Portalul web de limbă rusă Newsmaker.md a avut în luna aprilie un număr mare de materiale care au informat despre realitățile din regiunea transnistreană, în total 36 de materiale, toate semnate de reporteri ai redacției. Știrile au urmărit în principal dinamica răspândirii pandemiei în regiune și consecințele impuse de starea de urgență (30 de materiale), informând despre numărul de îmbolnăviri și decese, situația din spitale, restricțiile privind circulația pe străzi, intrarea unor întreprinderi în carantină, sancționarea persoanelor care nu au respectat regimul de autoizolare etc.

De asemenea, portalul a publicat știri despre arestul celor 2 șoferi de ambulanță, cetățeni ai RM, și despre solicitarea Biroului Politici pentru Reintegrare de a organiza discuții în format 5+2 în contextul pandemiei. La documentarea materialelor, portalul a făcut trimitere la surse din regiunea transnistreană, care au fost citate direct și indirect, fiind asigurat un echilibru de gen relativ. Tonalitatea reflectării actorilor relevanți a fost neutră, fiind înregistrat un singur caz în care administrația transnistreană a apărut în context negativ.

Exemple de știri dezechilibrate:

- ✓ 4 aprilie: Materialul privind solicitarea Chișinăului de a convoca negocieri urgente 5 + 2 din cauza izolării și reticenței autorităților transnistrene de a participa la lupta împotriva răspândirii coronavirusului a conținut doar opinia Chișinăului.

Novosti PMR/Новости Приднестровья

Frecvența și proeminența materialelor	30 materiale: 19 știri, 6 analize, 4 editoriale, 1 interviu 7 foarte mari, 10 – mari, 13 - de mărime medie, toate cu accent primar
Tematica abordată	Domeniul politic –15, al ocrotirii sănătății – 8, social -4, economic – 2, altele – 1
Actorii citați sau menționați	APC - 27, APR - 31, OSCE - 6, experți -4 30 surse/protagoniști de sex masculin, 8 – sex feminin 30 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	18 citați direct, 10 – parafrazați, 40 menționați, fără a fi citați.
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru – 38 ori, Negativ –25 de ori, Pozitiv – 5 ori
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	27 știri dezechilibrate, 6 materiale nu au separat faptele de opinie.

În luna aprilie, agenția de știri Novosti PRM a publicat un număr mare de materiale de diferite genuri jurnalistice, care au vizat realitățile din partea dreaptă a Nistrului și relațiile dintre Chișinău și Tiraspol. Aproximativ jumătate din materiale au fost semnate de autori, în timp ce 8 au fost preluate din alte surse, în principal de la postul Pervyi Pridnestrovskiy. O mare parte din materiale s-au bazat pe surse oficiale de la Tiraspol, reprezentanții administrației publice centrale de la Chișinău fiind mai mult menționați, aproape de fiecare dată în context negativ.

Printre subiectele reflectate în aprilie, se numără mai multe știri despre blocarea de către vameșii RM a unui transport cu echipament medical la hotarul cu Ucraina; despre vizitarea posturilor de menținere a păcii de către oficialii moldoveni fără coordonarea cu CUC; despre pensiile acordate de Tiraspol locuitorilor satelor “aflate temporar sub jurisdicția Moldovei”. Portalul a informat despre discuțiile dintre reprezentantul special al OSCE Thomas Meyer-Harting și șeful misiunii OSCE în Moldova, Klaus Neukirch; despre faptul că autoritățile moldovenești folosesc situația cu COVID-19 pentru “reintegrarea forțată a Transnistriei”, despre aceea că Moldova continuă să facă presiuni asupra regiunii chiar și în pandemie, despre restricționarea circulației pentru medicii de pe ambele maluri ale Nistrului; despre deschiderea propriului laborator pentru a testa prezența coronavirusului. În contrast cu presa din dreapta Nistrului, Novosti PMR a informat că situația din zona de securitate este sub control și nu prezintă semne de tensionare. Agenția a recurs în câteva rânduri la prezentarea comparată a situației cu privire la COVID-19, prețurile la alimente, la energia electrică etc., indicând asupra situației foarte proaste în dreapta Nistrului versus situația mai bună din stânga Nistrului.

Marea majoritate a materialelor în care a fost vorba despre administrația publică centrală au avut o tonalitate negativă, la adresa reprezentanților APC fiind lansate diverse acuzații. Agenția a avut mai multe materiale în care faptele nu au fost separate de opinie, în mare parte preluate de la postul de televiziune Pervyi Pridnestrovskiy.

Exemple de știri dezechilibrate/amestec al faptelor cu opiniile:

- ✓ 1 aprilie: *Самодостаточность Приднестровья и давление Молдовы//Autosuficiența Transnistriei și presiunea Moldovei*

- ✓ 9 aprilie: Тарифы на энергоносители для населения в Приднестровье ниже, чем у соседей//Tarifele pentru energia electrică pentru populația din Transnistria sunt mai mici decât la vecini/
- ✓ 3 aprilie: Transnistria/Молдова признала, что использует пандемию против Приднестровья//Moldova a recunoscut că folosește pandemia pentru a presa

Unimedia.info

Frecvența și proeminența materialelor	15 știri: 2 – mari, 4 - de mărime medie, 7 scurte și 2 foarte scurte. 13 cu accent primar
Tematica abordată	Domeniul sănătății – 9, politic – 3, social – 2, altele – 1
Actorii citați sau menționați	APC - 11, APR - 5, organisme internaționale/OSCE - 5, experți - 2, medici - 2, cetățeni – 5, alte surse - 7 9 surse/protagoniști de sex masculin, 9 – sex feminin 19 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	13 citați direct, 7 – parafrazați, 17 menționați
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru – 29 ori, Negativ – 5 ori, pozitiv – 3 ori
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	3 știri dezechilibrate, toate materialele au separat faptele de opinie

În luna aprilie, portalul de știri Unimedia.info a abordat tematica monitorizată mai mult în subiecte ce țin de COVID-19 și consecințele instaurării stării de urgență în regiune. Portalul a urmărit subiectul reținerii și eliberării celor doi șoferi de ambulanță din Dubăsari; reacția și acțiunile Chișinăului cu privire la situația din regiune, în special restricționarea accesului medicilor în localitățile din zona de securitate; solicitarea Chișinăului de a convoca o ședință în format 5+2 și refuzul OSCE în acest sens. Portalul a publicat știri separate despre cazurile de deces din regiune din cauza COVID-19, despre instruirea medicilor din regiune etc. Tonalitatea prezentării administrației transnistrene a fost preponderent negativă (4), iar a administrației publice centrale de la Chișinău – neutră (8) și pozitivă (3 ori).

Exemple de știri dezechilibrate:

- ✓ 6 aprilie: Materialul despre cei doi șoferi de ambulanță reținuți de forțele de ordine din stânga Nistrului, fiindu-le aplicată câte o pedeapsă de 15 zile arest administrativ, se bazează pe o declarație emisă de Asociația Promo-LEX, fără a include și opinia părții transnistrene.
- ✓ 10 aprilie: Știrea unilaterală prin care reprezentanta din partea Chișinăului pentru reglementarea conflictului transnistrean, Cristina Lesnic, anunță că Biroul Politici pentru Reintegrare denunță acțiunile abuzive ale Tiraspolului de blocare a accesului la acțiunile de salvare a cetățenilor moldoveni, dar și la accesul la informație, și cere convocarea în ședință formatului 5+2.
- ✓ 28 aprilie: Materialul intitulat „Guvernul solicită OMS-ului să desfășoare o vizită tehnică în regiunea transnistreană” se bazează pe o singură sursă de informare, fără a include informații de background la subiectul dat.

Perioada: 1-30 iunie 2020

Principalele subiecte din vizorul mass media:

- ✓ *Discuția șefului statului Igor Dodon cu liderul transnistrean Vadim Krasnoselski și deblocarea accesului către unele localități din zona de securitate, aflate sub jurisdicția RM.*
- ✓ *Ședințe ordinare ale Comisiei Unificate de Control.*
- ✓ *Ședințe ale grupurilor mixte de experți din domeniul bancar, feroviar, al educației.*
- ✓ *Incidentul cu implicarea a patru locuitori din satul Cocieri la unul din punctele mobile de control instalate de partea transnistreană în luna martie în zona de securitate.*
- ✓ *Vizita la Chișinău și Tiraspol a Reprezentantului special al OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană, ambasadorul Thomas Mayr-Harting.*
- ✓ *Reacții ale societății civile, partide privind posturile ilegale din zona de securitate.*
- ✓ *Acuzații din partea Chișinăului la adresa Tiraspolului că ar încălca libertatea de circulație, libertatea de exprimare, dreptul la protecția datelor cu caracter personal, dreptul la libertatea și siguranța persoanei.*
- ✓ *Marcarea pe ambele maluri ale Nistrului a aniversării a 28-a de la declanșarea conflictului armat la Tighina.*
Acuzații din partea Tiraspolului că Chișinăul ar exercita în continuare presiuni asupra sa.
- ✓ *Raportul OMS privind situația epidemiologică din regiune, prezentat controversat de Chișinău și Tiraspol.*
- ✓ *Date privind pandemia de COVID-19 pe ambele părți ale Nistrului.*
- ✓ *Acuzații din partea Tiraspolului că autoritățile de la Chișinău s-ar face vinovate de agravarea situației pandemice.*

AUDIOVIZUAL

Jurnal TV

Frecvența și proeminența materialelor	<i>4 știri: 3 – mari, 1 – foarte mare Toate cu accent primar</i>
Tematica abordată	<i>Domeniul politic – 4</i>
Actorii citați sau menționați	<i>APC – 5 ori, APR - 4, Poliția/armata – 5, experți – 3, alte surse -3 12 surse/protagoniști de sex masculin, 8 - instituții publice, organizații locale și internaționale</i>
Vocea actorilor	<i>8 citați direct, 4 – parafrazați, 8 menționați, fără a fi citați</i>
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	<i>Neutru – 16 ori, Negativ – 4 ori</i>
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	<i>1 știre dezechilibrată, toate materialele au separat faptele de opinie.</i>

În luna iunie, postul de televiziune Jurnal TV a reflectat sporadic subiectele privind reglementarea diferendului transnistrean și relațiile dintre Chișinău și Tiraspol. În cele patru știri relevante, cu caracter politic, postul a informat despre reacția șefului statului Igor Dodon după criticile aduse Asociația veteranilor de război ”Dubăsari -1992” pentru inacțiunile autorităților în raport cu regimul de la Tiraspol, care a instalat posturi ilegale în zona de securitate; despre acuzațiile aduse de veterani la adresa președintelui raionului Dubăsari, care

ar fi declarat la un post de televiziune că trei localități din Republica Moldova s-ar afla acum sub controlul regimului de la Tiraspol; despre reacția delegației RM în Comisia Unificată de Control la reținerea câtorva fermieri de către miliția transnistreană, în apropierea satului Cocieri; și despre numirea unui general rus în funcția de consilier al liderului transnistrean în domeniul apărării.

Materialele au fost documentate în baza surselor oficiale de la Chișinău și a surselor de alt gen, autoritățile transnistrene fiind doar menționate, fără a fi citate. Contextul apariției acestora a fost atât neutru (3 ori), cât și negativ (2 ori). Știrile au fost totalmente dezechilibrate din perspectiva gender.

Exemple de știri dezechilibrate:

- ✓ Știrea intitulată “Chișinăul acuză Tiraspolul că a sfidat înțelegerile convenite anterior” nu prezintă și opinii ale administrației din regiunea transnistreană.

Moldova 1

Frecvența și proeminența materialelor	11 știri: 5 foarte mari, 3 mari, 4 - de mărime medie Toate cu accent primar
Tematica abordată	Domeniul politic – 6, social – 4, alte – 1
Actorii citați sau menționați	APC - 11, APR – 8 ori, organisme internaționale/OSCE - 2, experți - 6, medici - 2, cetățeni – 4 24 surse/protagoniști de sex masculin, 6 – sex feminin 3 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	16 citați direct, 13 – parafrazați, 4 menționați
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru – 32 ori, Negativ – 1
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	3 știri dezechilibrate, toate materialele au separat faptele de opinie.

În luna iunie, postul public de televiziune Moldova 1 a avut 11 știri care au avut tangență directă cu tematica monitorizării, în mare parte subiecte din domeniul politic. Postul a urmărit întâlnirea reprezentantului special al OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană, ambasadorul Thomas Mayr-Harting cu șeful statului Igor Dodon; ridicarea restricțiilor de circulație pentru locuitorii raionului Dubăsari, după discuția șefului statului cu liderul transnistrean; raportul Promo-LEX privind înrăutățirea situației drepturilor omului în regiune pe timp de pandemie; solicitarea Chișinăului ca Tiraspolul să respecte recomandările OMS cu privire la pandemie. O parte din aceste știri au fost difuzate de câte două ori, fiind incluse și în buletinele de sinteză a săptămânii.

Sursele și protagoniștii citați/menționați au reprezentat mai mult autoritățile publice centrale și cele din stânga Nistrului, care au fost de cele mai dese ori citate direct sau parafrazate. Numărul femeilor în rândul surselor/protagoniștilor a fost mai mic decât cel al bărbaților.

Administrația transnistreană a fost prezentată în context preponderent neutru (6 ori) și negativ (2 ori), fiind vorba de știrile dezechilibrate care nu au inclus și opinia Tiraspolului vizavi de subiectul reflectat.

Exemple de materiale dezechilibrate:

- ✓ 5 aprilie, 7 aprilie: Știrea despre constatările raportului Promo-LEX privind drepturile omului în regiune după declararea stării de urgență au citat surse care au susținut concluziile din raport privind numeroasele încălcări ale dreptului omului, lipsind reacția părții transnistrene în acest sens.

NTV-Moldova

Frecvența și proeminența materialelor	5 știri: 2 – mari, 2 – foarte mari, 1 - de mărime medie Toate cu accent primar
Tematica abordată	Domeniul politic – 3, al sănătății – 1, social – 1
Actorii citați sau menționați	APC – 5 ori, APR – 5 ori, organisme internaționale/OSCE - 3 9 surse/protagoniști de sex masculin, 1 – sex feminin 3 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	3 citați direct, 5 – parafrazați, 5 menționați, fără a fi citați.
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru – 11 ori, Pozitiv – 2 ori
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	Toate materialele relevante echilibrate, faptele separate de opinie

În luna iunie, în cele 20 de buletine de știri plasate pe site-ul NTV-Moldova a fost identificate 5 știri relevante prezentei monitorizării. Subiectele abordate au fost, în principal, din domeniul politic, fiind vorba preponderent de acțiuni ale președintelui RM. Știrile s-au referit la discuțiile lui Igor Dodon cu președintele raionului Dubăsari și promisiunile șefului statului că va ajuta la rezolvarea dificultăților legate de circulație; discuții cu liderul transnistrean Vadim Krasnoselski în vederea ridicării restricțiilor de circulație pentru unele localități din zona de securitate; întâlnirea șefului statului cu reprezentantul special al OSCE, Thomas Mayr-Harting, aflat în vizită la Chișinău, și discuții cu șeful Misiunii OSCE în Moldova; invitația la colaborare în domeniul sănătății, adresată autorităților transnistrene de către vice prim-ministra pentru reintegrare, Cristina Lesnic. Contextul apariției șefului statului a fost în mare parte pozitiv (2) și neutru (2), iar tonalitatea prezentării autorităților transnistrene a fost de fiecare dată neutră.

Pervyi Pridnestrovskiy/Первый Приднестровский Канал

Frecvența și proeminența materialelor	40 știri: 11 foarte mari, 18 – mari, 11 - de mărime medie. 34 cu accent primar, 6 cu accent secundar
Tematica abordată	Domeniul politic – 20, al ocrotirii sănătății – 15, social - 5
Actorii citați sau menționați	APC - 42, APR - 46, organisme internaționale - 8, OSCE - 6, cetățeni – 3, altele - 10 54 surse/protagoniști de sex masculin, 8 – sex feminin 53 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	42 citați direct, 8 – parafrazați, 65 menționați
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru – 80 ori, Negativ – 27 de ori, Pozitiv – 8 ori
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	28 știri dezechilibrate, 15 materiale nu au separat faptele de opinie

În luna iunie, postul de televiziune Pervyi Pridnestrovschiy a reflectat relațiile bilaterale într-un număr mare de știri, de regulă, voluminoase, care au prezentat în majoritatea cazurilor poziția administrației din stânga Nistrului față de anumite subiecte. Subiectele abordate au vizat de cele mai multe ori subiecte politice și din domeniul ocrotirii sănătății. În majoritatea cazurilor, materialele au fost documentate din surse din regiune, în special din cadrul APR, care au fost citate direct și indirect. Materialele au fost dezechilibrate din punctul de vedere al genului. Reprezentanții administrației publice centrale de la Chișinău au fost în mare parte menționați, de cele mai multe ori în context negativ (27 ori), în materiale ce conțineau diverse acuzații la adresa lor. Majoritatea știrilor controversate au conținut opinia unei singure părți – a Tiraspolului, iar jurnaliștii au amestecat deseori faptele cu opiniile.

Subiectele abordate de Pervyi Pridnestrovschiy în luna iunie s-au referit la discuția telefonică dintre președintele Igor Dodon și liderul transnistrean Vadim Krasnoselski, cu privire la deblocare circulației către unele localități aflate sub jurisdicția RM; despre întâlnirile reprezentanților APR cu reprezentantul special al OSCE pentru reglementarea diferendului transnistrean; despre ședințele CUC și ale grupurilor mixte de experți în probleme ce țin de domeniul bancar, domeniul educației; despre vizita necoordonată a oficialilor moldoveni la un punct mobil de control din sona de securitate; despre intenția Adunării Populare a UTA Gagauzia de a convoca congresul deputaților de toate nivelele din autonomie pentru a discuta despre soarta autonomiei în componența Moldovei. Postul a informat pe larg despre incidentul din zona de securitate, cu implicarea unui grup de locuitori din Cocieri, pe care l-a calificat drept provocare din partea Chișinăului.

De asemenea, în luna iunie, Pervyi Pridnestrovschiy a pus pe post mai multe știri despre situația epidemiologică critică din RM. Astfel, din cele 15 subiecte monitorizate privind pandemia, 13 au fost despre situația din partea dreaptă a Nistrului, fiind prezentate detalii despre *numărul de decese, spitale supraîncărcate, condiții dezastruoase în spitale, medici infectați și la capătul puterilor și pacienți asimptomatici care se tratează acasă și nu ar fi incluși în datele statistice*. Unele știri s-au bazat pe surse anonime, de pe rețelele de socializare, care afirmau că persoanele de peste 60 de ani nu sunt tratate de COVID-19 în Moldova. În contrast, în materiale sunt prezentate datele din regiune, unde situația ar fi mult mai bună, fără a se face trimitere la surse concrete.

Unele subiecte privind pandemia au fost politizate, acestea lansând acuzații că RM ar ataca informațional regiunea transnistreană, prin declarațiile că în regiune nu sunt luate măsuri adecvate de combatere a pandemiei. De exemplu, în știrea privind rezultatele OMS prezentate de Cristina Lesnic, vice prim-ministra pentru reintegrare, se spune că Lesnic ar fi încercat să prezinte într-o “altă lumină” recomandările făcute Tiraspolului de către Reprezentantul OMS, în lupta cu COVID-19. În știre se afirmă că Tiraspolul are o abordare corectă a acestei probleme și că în RM sunt de zece ori mai mulți bolnavi decât în regiune și că Tiraspolul ar fi trimis demult Chișinăului recomandări cum să oprească valul de îmbolnăviri.

Exemple de știri dezechilibrate/nesepararea faptelor de opinie:

- ✓ 4 iunie: *Новые провокации/Noi provocări*
- ✓ 5 iunie: *Для кого троллейбусы?/Pentru cine sunt troleibusele?*
- ✓ 8 iunie: *Молдова&Коронавирус/Moldova&Coronavirus*
- ✓ 9 iunie: *Политизация вопросов//Politizarea problemelor.*
- ✓ 16 iunie: *COVID статистика//Statistica COVID*

- ✓ 19 iunie: Цитата дня: Верить Молдове на слово опасно//Citatul Zilei: E periculos să crezi ceea ce spune Moldova!
- ✓ 21 iunie: Красная зона: Невыездная Молдова!//Zona Roșie – Moldova blocată!
- ✓ 24 iunie: Снова ЧП//Din nou situație excepțională
- ✓ 24 iunie: Настроение в Гагаузии//Atmosfera din Gagauzia.
- ✓ 25 iunie: COVID у соседей//COVID la vecini
- ✓ 28 iunie: Право на самоопределение//Dreptul la autodeterminare
- ✓ 29 iunie: COVID - ситуация в Молдове//COVID – situația din Moldova

TSV/ TCB

Frevența și proeminența materialelor	24 știri: 11 foarte mari, 5 – mari, 9 - de mărime medie. 15 cu accent primar, 9 cu accent secundar
Tematica abordată	Domeniul politic –14, al sănătății – 5, social – 3, alte – 2
Actorii citați sau menționați	APC - 17, APR - 25, OSCE - 6, armata/poliția – 5, cetățeni – 4, oameni de afaceri – 4, alte surse - 9 34 surse/protagoniști de sex masculin, 6 – sex feminin 30 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	23 citați direct, 20 – parafrazați, 27 menționați
Tonalitatea prezentărilor surselor și protagoniștilor	Neutru – 57 ori, Negativ –13 ori
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	13 știri dezechilibrate, 9 materiale nu au separat faptele de opinie.

În luna iunie, tematica supusă monitorizării a fost reflectată de TSV în știri cu accent primar, dar și cu accent secundar/tangențial. Cele mai multe materiale au avut caracter politic, fiind urmate de cele din domeniul sănătății și social. Sursele și protagoniștii relevanți au fost diverși, aceștia fiind în majoritatea cazurilor citați direct sau indirect. Din perspectiva egalității de gen, materialele au fost mai puțin diverse, sursele de sex masculin fiind mult mai rar citate/menționate. Marea majoritate a aparițiilor actorilor a fost neutră, cazurile de prezentare în context negativ revenind mai mult autorităților de la Chișinău (9).

Subiectele relevante difuzate în perioada de referință au informat despre discuția lui Vadim Krasnoselski cu Igor Dodon, discuții cu Claus Neukirch, șeful Misiunii OSCE în Moldova, și vizita reprezentantului special al OSCE la Tiraspol, probleme privind funcționarea poștei, despre reluarea curselor aeriene la Chișinău.

O mare parte a știrilor controversate au prezentat opinii ale unei singure părți, iar în mai multe rânduri autorii au inclus în știri propriile opinii cu privire la evenimentele descrise.

Exemple de știri dezechilibrate/nesepararea faptelor de opinie:

- ✓ 1 iunie: “Взгляд из России” („Un punct de vedere din Rusia”) - TSV citează „Nezavisimaya Gazeta” din Federația Rusă, potrivit căreia Chișinăul vrea să rupă relațiile cu Tiraspolul. TSV se referă la faptul că Chișinăul nu recunoaște documentele emise de autoritățile de la Tiraspol, fără a include și opinia Chișinăului.
- ✓ 5 iunie: „Вчетвером за рулём” („În patru la volan”) – în material se spune despre aceea că autoritățile Moldovei ar fi creat noi provocări în zona de securitate (în apropiere de satul Cocieri), făcând trimitere la 4 persoane care au fost surprinse pe bancheta din față a unui microbuz, șoferul fiind amendat.

- ✓ 5 iunie: “Молдова создаёт проблемы” („Moldova creează probleme”) - administrația de la Tiraspol acuză Moldova că ar folosi pandemia ca instrument de presiune, inclusiv prin restricția importurilor, blocarea cardurilor bancare internaționale, refuzul dialogului etc.
- ✓ 9 iunie: «Лечение» от Кристины Лесник („Tratament” oferit de Cristina Lesnic) - în material se afirmă că autoritățile R. Moldova, în ciuda situației dificile privind răspândirea COVID-19, continuă să ofere recomandări Tiraspolului cu privire la gestionarea răspândirii virusului.
- ✓ 10 iunie: Materialul “Молдова раскачивает безопасность” (Moldova „balansează” securitatea) face trimitere la un articol din “Независимая Газета” care a relatat despre incidentul cu cei patru fermieri amendați pentru că mergeau pe bancheta din față a unui microbuz, în apropiere de satul Cocieri.
- ✓ 12 iunie: Шокирующая динамика Молдовы (Dinamica șocantă a Moldovei) relatează despre răspândirea COVID-19 în Republica Moldova, făcând trimitere la cifrele mari anunțate de autorități.
- ✓ 19 iunie: Бендеры: 28 лет спустя (Bender: 28 de ani mai târziu). Un reportaj de peste 5 minute cu detalii despre schimbul de focuri de armă din Bender în 1992. În context, se face trimitere la actualele relații dintre Chișinău și Tiraspol. Jurnaliștii spun că politicienii de la Chișinău nu și-au cerut iertare pentru evenimentele de acum 28 de ani.

PORTALURI WEB

Agora.md

Frecvența și proeminența materialelor	8 știri: 2 – mari, 6 - de mărime medie Toate cu accent primar
Tematica abordată	Domeniul politic –3, social – 3, al sănătății – 1, alte -1
Actorii citați sau menționați	APC – 7 ori, APR - 7, organisme internaționale/OSCE – 3, poliție/armata - 3, experți - 2, cetățeni – 1, politicieni – 1, alte surse - 1 3 surse/protagoniști de sex masculin, 3 – sex feminin 19 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	3 citați direct, 4 – parafrazați, 18 menționați
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru – 19 ori, Negativ – 6 ori
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	4 știri dezechilibrate, toate materialele au separat faptele de opinie.

În luna iunie, portalul de știri Agora.md a avut 8 știri relevante, dintre care 7 au abordat subiectele în mod direct, iar una - tangențial. Printre subiectele reflectate s-au regăsit incidentul cu implicarea a 4 locuitori din Cocieri, reținuți la unul din posturile improvizate în zona de securitate; raportul OMS cu privire la situația pandemică din regiunea transnistreană; raportul Promo-LEX privind nerespectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană în contextul pandemiei. Agora.md a mai informat despre preconizata vizită a reprezentantului special al OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană, ambasadorul Thomas Mayr-Harting, în Republica Moldova, și despre ridicarea restricțiilor de circulație pentru unele localități din zona de securitate.

Majoritatea materialelor au fost semnate de autori sau redacție, într-un caz știrea fiind preluată din alte surse. Jumătate din materialele analizate nu au asigurat echilibrul surselor, fiind vorba

în principal de lipsa reacției din partea Tiraspolului, autoritățile transnistrene fiind prezentate de cele mai multe ori și în context negativ (5 ori).

Exemple de materiale dezechilibrate:

- ✓ 6 iunie: *“Patru locuitori ai satului Cocieri au fost opriți de așa zisa miliție transnistreană”*. Știrea relatează despre un incident care a avut loc la un post instalat în zona de securitate, în luna martie, citând apelul Asociației Promo-LEX.
- ✓ 9 iunie: Știrea *„Concluziile OMS, după vizita de la Tiraspol: Personalul medical trebuie instruit, iar protocoalele de tratament – revizuite”*, prezintă informația oferită de Cristina Lesnic, vicepremieră pentru reintegrare. Tiraspolul este criticat, spunându-se că și anterior a fost chemat la dialog de către autoritățile de la Chișinău pentru a gestiona criza epidemiologică și că invitațiile au fost respinse.
- ✓ 25 iunie: În materialul *„Platforma DA îi cere Guvernului să intervină: În câteva localități din Dubăsari ar fi amplasate posturi ilegale transnistrene”*, administrația de la Tiraspol este acuzată de încălcare flagrantă a drepturilor cetățenilor din localitățile subordonate Chișinăului, iar guvernarea de la Chișinău este criticată pentru măsuri neadecvate în ceea ce privește reglementarea conflictului, fără ca acestora să le fie asigurat dreptul la replică.

Deschide.md

<i>Frecvența și proeminența materialelor</i>	<i>25 știri: 3 - foarte mari, 5 – mari, 12 - de mărime medie, 5 scurte. Toate cu accent primar</i>
<i>Tematica abordată</i>	<i>Domeniul politic – 15, al sănătății – 2, social – 5, economic - 1, educație -1, poliție/armată -1</i>
<i>Actorii citați sau menționați</i>	<i>APC – 22 ori, APR - 13, organisme internaționale/OSCE - 10, experți - 4, alte surse - 7 26 surse/protagoniști de sex masculin, 6 – sex feminin 24 - instituții publice, organizații locale și internaționale</i>
<i>Vocea actorilor</i>	<i>8 citați direct, 41 – parafrazați, 7 menționați</i>
<i>Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor</i>	<i>Neutru – 43 ori, Negativ –12 ori, pozitiv – 1</i>
<i>Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie</i>	<i>7 știri dezechilibrate, toate materialele au separat faptele de opinie.</i>

În luna iunie, Deschide.md a continuat să reflecte pe larg subiecte ce țin de reglementarea diferendului transnistrean și realitățile din regiunea transnistreană. Cele mai multe materiale au avut un caracter politic, făcând trimitere preponderent la informații din surse oficiale, puternic dezechilibrate din perspectiva gender. Materialele au informat despre ședințele Comisiei Unificate de Control din luna iunie; despre incidentul de la postul de control mobil din zona de securitate cu implicarea a patru locuitori ai comunei Cocieri; despre recomandările OMS după vizita în regiune și reacția Tiraspolului; despre discuția online dintre președintele RM Igor Dodon cu liderul administrației transnistrene Vadim Krasnoselski. Portalul a mai informat despre ședințele grupurilor mixte de experți din domeniile educație, sistem bancar, despre raportul Promo-LEX privind drepturile omului în regiune etc. Deschide.md a dedicat spațiu vizitei reprezentantului special OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană, Thomas Mayr-Harting, care a vizitat Chișinăul și Tiraspolul pentru a examina situația actuală în procesul de reglementare.

Tonalitatea apariției surselor/protagoniștilor din stânga Nistrului a fost în egală măsură neutră (6 ori) și negativă (6 ori), în mare parte din cauza că acestora nu le-a fost oferit dreptul la replică.

Exemple de materiale dezechilibrate/neseapararea faptelor de opinie:

- ✓ 27 iunie: Materialul “*Umbra revizionismului separatist din Moldova*” prezintă o analiză a modului în care autoritățile transnistrene au marcat aniversarea a 28-a de la declanșarea conflictului transnistrean. Materialul e în stil de comentariu, dar nu este marcat ca atare.
- ✓ 26 iunie: Știrea “*Ședință CUC: s-a decis deblocarea observatorilor militari în Zona de Securitate, Tiraspolul insistă că posturile ilegale sunt anti-COVID*”, la fel, a fost scrisă în stil de comentariu, fiind semnată de redacție, dar e inserată la rubrica Știri.
- ✓ 4 iunie: Materialul “*Dodon s-a înțeles cu Krasnoselski să reia circulația în Zona de Securitate, dar separatiștii instalează un nou post ilegal de „grăniceri”*” face trimitere la un comunicat de presă al Biroului Politici pentru Reintegrare cu privire la incidentul cu implicarea locuitorilor din Cocieri în zona de securitate. Este prezentată o singură opinie, materialul prezentând informații confuze despre incident.

News maker.md

Frecvența și proeminența materialelor	21 materiale: 17 știri, 2 analize, 1 longread și 1 podcast (3 foarte mari, 5 mari, 8 - de mărime medie, 5 scurte). 20 cu accent primar
Tematica abordată	Domeniul politic – 12, social – 8, al sănătății – 1
Actorii citați sau menționați	APC - 11, APR – 21 ori, organisme internaționale/OSCE – 6 ori, experți - 8, cetățeni – 12, politicieni de opoziție, poliția și alte surse – 11 ori 33 surse/protagoniști de sex masculin, 8 – sex feminin 28 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	19 citați direct, 32 – parafrazați, 18 menționați
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru – 68 ori, Negativ – 1
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	1 știre dezechilibrată, toate materialele au separat faptele de opinie

În luna iunie, News maker.md a abordat mai multe subiecte cu caracter politic și social. Portalul a informat despre amânarea ședinței Comisiei Unificate de Control din 4 iunie, din cauza dezacordurilor dintre delegațiile ambelor părți, despre ridicarea restricțiilor de circulație pentru rezidenții din câteva sate din stânga Nistrului, despre vizita în RM a reprezentantului special al OSCE, Thomas Meyer-Harting. Portalul a publicat și un podcast de apr. 10 minute, despre situația drepturilor omului din regiunea transnistreană, în special a libertății de exprimare.

Materialele s-au bazat pe surse diverse, dar dezechilibrate din perspectiva de gen, fără a fi înregistrate abateri grave de la prevederile deontologice. De cele mai dese ori, News maker a făcut referire în știrile relevante la surse/protagoniști din regiunea transnistreană, care au apărut în context neutru.

Exemple de știri dezechilibrate:

- ✓ 10 iunie: Știrea despre proiectul de lege înaintat de liderul transnistrean Vadim Krasnoselski privind restricționarea temporară a ieșirii din regiune a rezidenților locali și intrarea pentru străini nu prezintă și poziția autorităților de la Chișinău în acest sens, doar precizează ca Biroul Politici pentru Reintegrare nu a comentat deocamdată această inițiativă.

Novosti PMR/Новости ПМР

Frevența și proeminența materialelor	47 materiale: 33 știri, 5 analize, 8 comentarii, 1 interviu 14 foarte mari, 10 – mari, 23 - de mărime medie, 41 cu accent primar
Tematica abordată	Domeniul politic –27, al ocrotirii sănătății – 9, social - 5, al educației – 5, economic – 1
Actorii citați sau menționați	APC - 55, APR - 62, OSCE -7, organisme internaționale – 12, experți – 4, alte - 7 74 surse/protagoniști de sex masculin, 12 – sex feminin. 59 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	37 citați direct, 29 – parafrazați, 79 menționați
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru – 103 ori, Negativ –35 de ori, Pozitiv – 7 ori
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	33 știri dezechilibrate, 4 materiale nu au separat faptele de opinie

În perioada de raport, agenția Novosti PMR a avut un număr mare de materiale care au vizat relațiile dintre Chișinău și Tiraspol, în mare parte produse de redacție, iar în 9 cazuri – preluate din alte surse. A fost înregistrată aceeași tendință de reflectare ca în luna aprilie – marea majoritate a subiectelor au fost politizate, acestea lansând critici la adresa Chișinăului că ar pune în continuare presiune și nu ar respecta acordurile încheiate anterior. Au fost publicate materiale care au prezentat în comparație situația de pe ambele părți ale Nistrului, prezentând în culori pozitive situația din regiune, și sumbre – situația de pe malul drept. Sursele și protagoniștii prezentați în lumină negativă au fost, de regulă, reprezentanții administrației publice centrale, la adresa cărora s-au făcut acuzații, fără a le oferi dreptul la replică.

Agencia a publicat mai multe știri despre întâlnirile liderului transnistrean cu reprezentantul special al OSCE pentru reglementarea diferendului transnistrean și cu șeful Misiunii OSCE, cu șeful statului Igor Dodon. Au fost ținute în vizor ședințele CUC din luna iunie și acuzațiile aduse la adresa delegației moldovenești de către partea transnistreană, inclusiv că ar fi blocat o ședința încercând să includă pe ordinea de zi o problemă cu care ceilalți participanți nu au fost de acord. Au mai fost publicate materiale despre ședințele online ale grupului mixt de lucru în problema transportului feroviar și telecomunicațiilor, a grupului în problema educației, despre numirea unui nou reprezentant al Federației Ruse în procesul de negocieri, dar și un șir de știri privind presupusele presiuni din partea Chișinăului, care ”a blocat importurile de mărfuri esențiale prin închiderea punctelor de control de la hotarul cu Ucraina”.

De asemenea, Novosti PMR a avut materiale care prezintă datele privind situația legată de pandemia COVID-19. Marea lor majoritate au fost structurate astfel încât să arate evoluțiile pozitive în regiune și negative în partea dreaptă a Nistrului. Informația a fost selectată în mod tendențios, prezentând scenariu sumbre privind colapsul sistemului de ocrotire a sănătății în partea dreaptă a Nistrului, detalii privind numărul bolnavilor și deceselor în rândul medicilor, al poliției etc., pe de o parte, și informații potrivit cărora în regiune lucrurile merg spre bine, datorită faptului că administrația a gestionat adecvat situația.

În raport au fost incluse și date privind materialele *despre marcarea a 28 de ani de la declanșarea conflictului*, care au avut tangență directă cu subiectul monitorizat (au făcut trimitere la starea actuală de lucruri).

Majoritatea materialelor controversate au fost dezechilibrate, fără a prezenta opinia ambelor părți, iar în patru cazuri a fost vorba despre amestecul faptelor cu opiniile, de regulă fiind vorba de materiale preluate de la Pervyi Pridnestrovskiy.

Exemple de știri dezechilibrate/neseapararea faptelor de opinie

- ✓ 1 iunie: *“МИД ПМР: Власти Молдовы вернулись к блокадным мерам против Приднестровья”* („MAE RMN: Autoritățile RM au revenit la măsurile de blocare a Transnistriei).
- ✓ 4 iunie: *„Олег Беляков: Примитивными провокациями Кишинёв пытается подорвать стабильность в Зоне безопасности”* („Oleg Beleakov: Chișinăul încercă să destabilizeze zona de securitate prin provocări primitive”).
- ✓ 4 iunie: *„Как Молдова использовала COVID-19 против Приднестровья. Факты и статистика”* („Cum Moldova a folosit COVID-19 împotriva Transnistriei. Fapte și date statistice”).
- ✓ 4 iunie: *„Срежиссированный инцидент. РМ блокирует миротворческие механизмы и организовывает провокации в Зоне безопасности”* („Incident regizat. RM blochează mecanismele de pacificare și organizează provocări în zona de securitate”).
- ✓ 5 iunie: *„Молдова против стабильности в Зоне безопасности?”* (Moldova este împotriva stabilității în zona de securitate?”).
- ✓ 11 iunie: *„Приднестровская делегация в ОКК призвала Молдову не устраивать провокаций в Зоне безопасности”* („Delegația transnistreană în CUC a chemat Moldova să nu recurgă la provocări în zona de securitate”).
- ✓ 19 iunie: *„Константин Затуллин: Приднестровский народ не капитулирует ни под каким нажимом”* („Konstantin Zatulin: Poporul transnistrean nu capitulează sub niciun fel de presiuni”).

Unimedia.info

Frecvența și proeminența materialelor	6 știri: 3 – mari, 3 - de mărime medie. Toate cu accent primar
Tematica abordată	Domeniul politic – 5, social – 1
Actorii citați sau menționați	APC – 6 ori, APR - 4, organisme internaționale/OSCE – 2, alte -1 2 surse/protagoniști de sex masculin 13 - instituții publice, organizații locale și internaționale
Vocea actorilor	3 citați direct, 7 – parafrazați, 5 menționați, fără a fi citați.
Tonalitatea prezentării surselor și protagoniștilor	Neutru – 11 ori, Negativ – 3 ori, pozitiv – 1
Echilibrul surselor și separarea faptelor de opinie	2 știri dezechilibrate, toate materialele au separat faptele de opinie.

În luna iunie, portalul informațional Unimedia.info a reflectat subiectele relevante prezentei monitorizări în 6 știri, majoritatea cu caracter politic. Subiectele au vizat discuțiile dintre șeful statului Igor Dodon cu liderul de la Tiraspol Vadim Krasnoselski privind situația creată în zona

de securitate, în raioanele adiacente râului Nistru, în speță satele Cocieri, Vasilevca, Molovata Nouă, Roghi, Copanca. De asemenea, portalul a informat despre incidentul privind amendarea a patru locuitori ai comunei Cocieri la unul dintre blocajele instalate la mijlocul lunii martie; despre faptul că locuitorii satelor Varnița, Copanca, Molovata Nouă, Cocieri, Pohrebea, Dorotcaia, Coșnița și Pârâta care au viză de reședință în aceste localități pot circula liber prin câteva puncte de trecere a liniei administrative. Alte materiale s-au referit la cazuri de accidente în regiune. De notat că toate contextele negative în care au apărut protagoniștii au revenit reprezentanților Tiraspolului, iar cele pozitive – reprezentanților Chișinăului.

Exemple de materiale dezechilibrate:

- ✓ 4 iunie: Știrea *“Câțiva localnici din Cocieri, amendați de forțele transnistrene pentru că au vrut să-și lucreze pământurile” face trimitere la declarația delegației RM în Comisia Unificată de Control, despre faptul că Tiraspolul a sfidat înțelegerile convenite și documentele misiunii de menținere a păcii de pe râul Nistru. Poziția delegației Tiraspolului nu a fost inclusă în material, pentru a-l echilibra.*
- ✓ 5 iunie: Știrea *„Patru persoane din regiunea transnistreană, reținute în timp ce se deplasau la muncă. Autoritățile de la Chișinău au solicitat implicarea misiunii OSCE” se bazează pe comunicatele emise de Promo-LEX și Biroul Politici pentru Reintegrare, fără a include și poziția Tiraspolului față de acuzațiile aduse.*

CONCLUZII GENERALE

- Mass media au reflectat subiectele de referință din perspective diferite. Unele media s-au axat fie pe subiecte ce țin de relațiile dintre cele două maluri, fie pe subiecte privind consecințele pandemiei de COVID-19, în timp ce altele au dedicat mai mult timp și spațiu pentru abordarea ambelor subiecte.
- Majoritatea mass media naționale au reflectat sumar tematica monitorizării difuzând/publicând sporadic materiale relevante. Atunci când au informat despre astfel de subiecte, materialele au citat rareori autoritățile de la Tiraspol, aceștia fiind prezentați deseori în context negativ, în special fiind vorba de acuzații privind încălcarea drepturilor omului în regiune prin amplasarea punctelor mobile de control, blocarea căilor de acces către localitățile din zona de securitate, aflate sub jurisdicția Republicii Moldova, restricționarea circulației pentru medicii din regiune.
- Mass media din stânga Nistrului monitorizate au utilizat același unghi de abordare pentru subiectele relevante prezentei monitorizări: au prezentat evenimentele din perspectiva poziției autorităților transnistrene, care de cele mai multe ori au lansat acuzații la adresa autorităților centrale de la Chișinău. Materialele controversate au acuzat APC că ar pune presiune pe Tiraspol și ar urmări integrarea forțată a regiunii, prin închiderea hotarelor cu Ucraina și blocarea diferitelor transporturi esențiale, că ar recurge la provocări în zona de securitate, ar folosi pandemia pentru a asimila regiunea etc. Administrația publică centrală de la Chișinău a fost menționată în majoritatea cazurilor în context negativ, fără a i se oferi dreptul la replică.

RECOMANDĂRI GENERALE

- Ca instituții care creează opinia publică, mass media ar trebui să realizeze care e responsabilitatea lor socială și să se implice mai activ în procesul de reflectare a relațiilor de pe ambele maluri ale Nistrului, prin prezentarea corectă și echidistantă a realităților, oferind cuvânt tuturor părților implicate în negocieri.
- Jurnaliștii ar trebui să renunțe la practicile de a comenta sau include propriile opinii în materiale.
- Materialele ar trebui să prezinte nu doar surse oficiale, ci să facă eforturi suplimentare pentru a le suplimenta cu informații de context și opinii ale altor surse relevante care ar vărsa mi multă lumină asupra problemelor abordate.
- Jurnaliștii ar trebui să respecte cu strictețe codul de etică privind corectitudinea și echilibrul surselor în știri, părților acuzate fiindu-le oferit dreptul la replică ori de câte ori e necesar.